

Skonsolidowany Raport Kwartalny Qsr 4/2008

(zgodnie z § 86 ust. 2 i § 87 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 r. - Dz.U. Nr 209, poz. 1744)
dla emitentów o działalności wytwórczej, budowlanej, handlowej lub usługowej

za IV kwartał roku obrotowego 2008 obejmującego okres od 2008-10-01 do 2008-12-31

zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe według MSSF w walucie zł
oraz skrócone sprawozdanie finansowe według MSSF w walucie zł

data przekazania: 2 marca 2009 roku

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	w tysiącach złotych		w tysiącach EURO	
	IV kwartały okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	IV kwartały okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	IV kwartały okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	IV kwartały okres od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przychody netto ze sprzedaży	1 125 555	970 955	318 665	257 084
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej	60 768	18 442	17 204	4 883
Zysk (strata) brutto	48 856	14 806	13 832	3 920
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	(50 344)	2 539	(14 253)	672
Zysk (strata) netto przynależny akcjonariuszom jednostki dominującej	(11 605)	12 191	(3 286)	3 228
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	112 474	(68 574)	31 843	(18 157)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(27 875)	(75 535)	(7 892)	(20 000)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(27 713)	107 899	(7 846)	28 569
Przepływy pieniężne netto, razem	56 886	(36 210)	16 105	(9 587)
Aktywa razem	819 651	787 257	196 446	219 781
Zobowiązania długoterminowe	26 116	34 110	6 259	9 523
Zobowiązania krótkoterminowe	445 365	403 604	106 741	112 676
Kapitał własny jednostki dominującej	335 567	347 111	80 425	96 904
Kapitał zakładowy	139 200	139 200	33 362	38 861
Średnia ważona liczba akcji	69 600 000	47 850 000	69 600 000	47 850 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	(0,17)	0,25	(0,05)	0,07
Wartość księgowa na jedną akcję (zł / EUR)	4,82	7,25	1,16	2,03

Wybrane dane finansowe jednostki dominującej

	w tysiącach złotych		w tysiącach EURO	
	IV kwartały okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	IV kwartały okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	IV kwartały okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	IV kwartały okres od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przychody netto ze sprzedaży	1 061 775	969 503	300 607	256 700
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej	53 629	17 600	15 183	4 660
Zysk (strata) brutto	25 489	18 232	7 216	4 827
Zysk (strata) netto	14 989	13 430	4 244	3 556
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	86 787	(36 700)	24 571	(9 717)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(20 533)	(76 194)	(5 813)	(20 174)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(5 572)	99 398	(1 578)	26 318
Przepływy pieniężne netto, razem	60 682	(13 496)	17 180	(3 573)
Aktywa razem	779 951	700 817	186 931	195 650
Zobowiązania długoterminowe	21 703	31 451	5 202	8 780
Zobowiązania krótkoterminowe	427 582	353 744	102 479	98 756
Kapitał własny	330 666	315 622	79 251	88 113
Kapitał zakładowy	139 200	139 200	33 362	38 861
Średnia ważona liczba akcji	69 600 000	47 850 000	69 600 000	47 850 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	0,22	0,28	0,06	0,07
Wartość księgowa na jedną akcję (zł / EUR)	4,75	6,60	1,14	1,84

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	<i>IV kwartał 2008 okres od 01.10.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartały 2008 narastająco okres od 01.01.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartał 2007 okres od 01.10.2007 do 31.12.2007</i>	<i>IV kwartały 2007 narastająco okres od 01.01.2007 do 31.12.2007</i>
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży	305 810	1 125 555	292 467	970 955
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	304 024	1 116 332	291 607	967 959
Przychody ze sprzedaży materiałów	1 786	9 223	860	2 996
Koszt własny sprzedaży	(245 299)	(1 005 183)	(279 086)	(911 498)
Zysk brutto ze sprzedaży	60 511	120 372	13 381	59 457
Pozostałe przychody operacyjne	5 941	19 179	1 143	14 139
Koszty sprzedaży	(4 253)	(15 933)	(3 520)	(13 604)
Koszty ogólnego zarządu	(7 931)	(24 607)	(5 959)	(16 209)
Pozostałe koszty operacyjne	(22 058)	(38 243)	5 756	(25 341)
Zysk z działalności operacyjnej	32 210	60 768	10 801	18 442
Przychody finansowe	12 053	19 988	1 911	17 546
Koszty finansowe	(15 642)	(31 900)	(6 092)	(21 182)
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej	–	–	–	–
Zysk brutto	28 621	48 856	6 620	14 806
Podatek dochodowy	(7 262)	(11 470)	(2 933)	(4 793)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	21 359	37 386	3 687	10 013
Działalność zaniechana				
Zysk/(strata) brutto na działalności zaniechanej	(46 577)	(51 399)	1 395	3 577
Podatek dochodowy od działalności zaniechanej	430	1 055	(375)	(1 038)
Zysk/(strata) netto na działalności zaniechanej	(46 147)	(50 344)	1 020	2 539
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy, w tym:	(24 788)	(12 958)	4 707	12 552
Zysk/(strata) netto akcjonariuszy jednostki dominującej	(22 576)	(11 605)	4 545	12 191
Zysk/(strata) udziałowców mniejszościowych	(2 212)	(1 353)	162	361
	(24 788)	(12 958)	4 707	12 552
Zysk/(strata) na jedną akcję w złotych:				
– podstawowy z zysku za okres 12 miesięcy (zanualizowany)		(0,17)		0,25

Skonsolidowany bilans

	31 grudnia 2008	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)				
Rzeczowe aktywa trwałe	163 785	187 547	144 695	140 853
Wartości niematerialne	7 279	5 060	4 695	4 958
Wartość firmy z konsolidacji	4 263	4 263	–	–
Udziały w jednostkach zależnych	242	242	242	242
Udziały w pozostałych jednostkach	534	534	528	1 845
Lokaty długoterminowe	3 772	3 695	14 078	17 958
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	11	3 412	–	–
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	40 723	41 067	33 126	43 353
	220 609	245 820	197 364	209 209
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)				
Zapasy	61 355	50 955	29 746	29 956
Należności z tytułu dostaw i usług	179 455	128 752	181 033	218 988
- do 12 miesięcy	178 653	126 994	179 261	217 025
- powyżej 12 miesięcy	802	1 758	1 772	1 963
Należności z tytułu podatku dochodowego	5 266	4 111	5 010	982
Pozostałe należności	19 907	24 652	36 294	32 356
Rozliczenia międzyokresowe	64 565	100 207	94 694	106 132
Lokaty krótkoterminowe	163 747	42 507	170 182	166 904
Inwestycje krótkoterminowe	31 896	36 396	57 690	31 233
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	72 851	188 794	13 977	32 155
	599 042	576 374	588 626	618 706
Aktywa długoterminowe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	–	–	1 267	1 267
SUMA AKTYWÓW	819 651	822 194	787 257	829 182

	31 grudnia 2008	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
PASYWA				
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)				
Kapitał podstawowy	139 200	139 200	139 200	139 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	36 778	36 778	36 778	36 778
Kapitał zapasowy	142 868	162 999	142 793	142 793
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów jednostek zagranicznych	917	(6)	(10)	–
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	15 804	19 115	28 350	23 805
	335 567	358 086	347 111	342 576
Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	12 603	14 823	2 432	5 886
Kapitał własny ogółem	348 170	372 909	349 543	348 462
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	–	–	–	–
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	19 819	19 482	18 955	17 848
Pozostałe rezerwy	2 522	7 123	13 931	20 120
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 401	3 553	1 224	179
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	374	416	–	–
	26 116	30 574	34 110	38 147
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	150 695	117 826	206 037	172 665
- do 12 miesięcy	141 930	110 619	199 264	165 213
- powyżej 12 miesięcy	8 765	7 207	6 773	7 452
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	9 643	16 494	11 340	7 076
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	21	155	–	6 409
Pozostałe zobowiązania	35 619	22 640	13 901	18 077
Rozliczenia międzyokresowe bierne	16 397	36 076	21 762	21 905
Przychody przyszłych okresów	232 990	225 520	150 564	216 441
	445 365	418 711	403 604	442 573
Zobowiązania razem	471 481	449 285	437 714	480 720
SUMA PASYWÓW	819 651	822 194	787 257	829 182
Wartość księgowa	335 567	358 086	347 111	342 576
Średnia ważona liczba akcji	69 600 000	69 600 000	47 850 000	40 600 000
Wartość księgowa na jedną akcję w złotych	4,82	5,14	7,25	8,44

Skonsolidowane aktywa i zobowiązania warunkowe

	31 grudnia 2008	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Należności z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	160 070	146 607	479 907	493 676
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie	34 812	39 915	38 610	38 741
Akredytywy	122 803	121 639	5 368	6 173
Razem aktywa warunkowe	317 685	308 161	523 885	538 590
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	585 013	647 253	594 726	590 554
Weksle wydane pod zabezpieczenie	10 929	140 031	145 371	149 486
Akredytywy	11 265	12 091	10 944	19 917
Razem zobowiązania warunkowe	607 207	799 375	751 041	759 957

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	IV kwartał 2008 okres od 01.10.2008 do 31.12.2008	IV kwartały 2008 narastająco okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	IV kwartał 2007 okres od 01.10.2007 do 31.12.2007	IV kwartały 2007 narastająco okres od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk/(strata) brutto	(17 956)	(2 543)	8 015	18 383
Korekty o pozycje:	56 807	115 017	5 722	(86 957)
Amortyzacja	4 181	15 355	3 871	13 061
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	(3 828)	399	1 922	3 219
Odsetki i dywidendy, netto	1 224	2 976	(252)	(3 720)
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	(12 892)	(13 662)	(2 019)	(4 341)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	(97 131)	(25 364)	30 366	(26 741)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów	(14 861)	(23 065)	210	(9 471)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	53 945	(37 052)	33 838	49 555
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	31 529	116 255	(54 555)	(97 194)
Zmiana stanu rezerw	60 759	54 086	(5 082)	12 449
Podatek dochodowy zapłacony	(9 038)	(20 249)	(2 471)	(24 799)
Pozostałe	42 919	45 338	(106)	1 025
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	38 851	112 474	13 737	(68 574)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	692	1 033	13	493
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(14 277)	(38 445)	(8 726)	(32 072)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych	–	–	–	–
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych	–	–	–	–
Sprzedaż aktywów finansowych	(109 348)	102 618	49 833	195 691
Nabycie aktywów finansowych	(5 794)	(60 813)	(74 971)	(242 837)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	–	(28 587)	(2 217)	(2 217)
Utrata kontroli nad aktywami netto jednostki zależnej, po uwzględnieniu utraconych środków pieniężnych	(3 619)	(3 619)	–	–
Dywidendy i odsetki otrzymane	513	3 532	1 823	5 407
Splata udzielonych pożyczek	–	–	–	–
Udzielenie pożyczek	–	–	–	–
Środki pieniężne zapłacone z tytułu umów terminowych typu forward, umów dotyczących opcji	(3 594)	(3 594)	–	–
Pozostałe	–	–	–	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(135 427)	(27 875)	(34 245)	(75 535)

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych c.d.

	<i>IV kwartał 2008</i>	<i>IV kwartały 2008</i>	<i>IV kwartał 2007</i>	<i>IV kwartały 2007</i>
	<i>okres</i>	<i>narastająco okres</i>	<i>okres</i>	<i>narastająco okres</i>
	<i>od 01.10.2008</i>	<i>od 01.01.2008</i>	<i>od 01.10.2007</i>	<i>od 01.01.2007</i>
	<i>do 31.12.2008</i>	<i>do 31.12.2008</i>	<i>do 31.12.2007</i>	<i>do 31.12.2007</i>
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Wpływy z tytułu emisji akcji	–	–	–	104 400
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(214)	(457)	(42)	(116)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	2 356	9 255	4 265	17 403
Splata pożyczek/kredytów	2 394	(5 350)	–	(7 060)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	–	–	–	–
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym	–	–	–	(550)
Odsetki zapłacone	(344)	(1 248)	(224)	(529)
Prowizje bankowe	(869)	(5 249)	(1 621)	(5 669)
Pobranie środków pieniężnych przez banki z tytułu rozliczenia umów opcyjnych w jednostce zależnej	(24 673)	(24 673)	–	–
Pozostałe	(5)	9	–	20
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(21 355)	(27 713)	2 378	107 899
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(117 931)	56 886	(18 130)	(36 210)
Różnice kursowe netto	1 988	1 988	(48)	(48)
Środki pieniężne na początek okresu	188 794	13 977	32 155	50 235
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	72 851	72 851	13 977	13 977
O ograniczonej możliwości dysponowania	120	120	954	954

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

	Kapitał akcyjny	Nadwyżka ze sprzedaży akcji poniżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów	Zyski zatrzymane/ (straty) niepokryte	Razem	Udziały akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2007 roku	34 800	36 778	132 127	–	26 825	230 530	6 237	236 767
Emisja akcji serii I	104 400	–	–	–	–	104 400	–	104 400
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	10 666	–	(10 666)	–	–	–
Zysk za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	12 191	12 191	361	12 552
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów	–	–	–	(10)	–	(10)	(4)	(14)
Sprzedaż akcji jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–	(3 660)	(3 660)
Dywidenda wypłacona mniejszości	–	–	–	–	–	–	(550)	(550)
Objęcie akcji w jednostce zależnej	–	–	–	–	–	–	48	48
Na 31 grudnia 2007 roku	139 200	36 778	142 793	(10)	28 350	347 111	2 432	349 543
Na 1 stycznia 2008 roku	139 200	36 778	142 793	(10)	28 350	347 111	2 432	349 543
Wyłączenie jednostki zależnej z konsolidacji	–	–	(18 998)	–	18 998	–	–	–
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	19 073	–	(19 073)	–	–	–
Zysk za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	(11 605)	(11 605)	(1 353)	(12 958)
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów	–	–	–	927	–	927	2	929
Objęcie akcji w jednostce zależnej	–	–	–	–	–	–	11 522	11 522
Korekta błędu z lat ubiegłych	–	–	–	–	(866)	(866)	–	(866)
Na 31 grudnia 2008 roku	139 200	36 778	142 868	917	15 804	335 567	12 603	348 170

Rachunek zysków i strat jednostki dominującej

	<i>IV kwartał 2008 okres od 01.10.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartały 2008 narastająco okres od 01.01.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartał 2007 okres od 01.10.2007 do 31.12.2007</i>	<i>IV kwartały 2007 narastająco okres od 01.01.2007 do 31.12.2007</i>
Przychody ze sprzedaży	290 595	1 061 775	245 805	969 503
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	289 306	1 055 472	245 016	966 507
Przychody ze sprzedaży materiałów	1 289	6 303	789	2 996
Koszt własny sprzedaży	(236 068)	(957 595)	(232 349)	(909 880)
Zysk brutto ze sprzedaży	54 527	104 180	13 456	59 623
Pozostałe przychody operacyjne	4 309	15 797	5 151	12 136
Koszty sprzedaży	(3 759)	(14 514)	(3 714)	(13 604)
Koszty ogólnego zarządu	(5 665)	(17 250)	(3 353)	(15 649)
Pozostałe koszty operacyjne	(19 385)	(34 584)	(8 764)	(24 906)
Zysk z działalności operacyjnej	30 027	53 629	2 776	17 600
Przychody finansowe	10 491	17 948	3 129	22 038
Koszty finansowe	(31 092)	(46 088)	(3 208)	(21 406)
Zysk brutto	9 426	25 489	2 697	18 232
Podatek dochodowy	(7 111)	(10 500)	(231)	(4 802)
Zysk /(strata) netto	2 315	14 989	2 466	13 430

Zysk/(strata) na jedną akcję w złotych:

– podstawowy z zysku za okres 12 miesięcy
(zanalizowany)

0,22

0,28

Bilans jednostki dominującej

	31 grudnia 2008	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)				
Rzeczowe aktywa trwałe	127 123	122 462	108 241	105 137
Wartości niematerialne	6 819	3 278	3 002	3 131
Udziały w jednostkach zależnych	41 963	61 335	31 388	24 965
Udziały w pozostałych jednostkach	534	534	528	760
Lokaty długoterminowe	–	–	14 078	17 958
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	–	3 352	–	–
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	40 482	40 880	33 088	43 205
	216 921	231 841	190 325	195 156
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)				
Zapasy	51 988	37 864	26 639	27 312
Należności z tytułu dostaw i usług	175 951	111 800	154 759	196 195
- do 12 miesięcy	175 497	111 469	154 424	195 815
- powyżej 12 miesięcy	454	331	335	380
Należności z tytułu podatku dochodowego	5 033	4 104	3 123	–
Pozostałe należności	18 940	20 223	29 572	22 437
Rozliczenia międzyokresowe	50 093	62 363	68 093	66 738
Lokaty krótkoterminowe	157 877	37 451	166 129	163 364
Inwestycje krótkoterminowe	31 896	31 497	52 528	26 552
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	71 252	165 128	9 649	29 289
	563 030	470 430	510 492	531 887
Aktywa długoterminowe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	–	–	–	–
SUMA AKTYWÓW	779 951	702 271	700 817	727 043

	31 grudnia 2008	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	139 200	139 200	139 200	139 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	36 778	36 778	36 778	36 778
Kapitał zapasowy	139 644	139 644	126 214	126 214
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	921	–	–	–
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	14 123	12 674	13 430	9 809
Kapitał własny ogółem	330 666	328 296	315 622	312 001
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	–	–	–	–
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	19 214	17 853	17 853	16 945
Pozostałe rezerwy	2 489	6 943	13 598	18 794
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	–	–	–	–
	21 703	24 796	31 451	35 739
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	151 556	106 813	184 156	141 232
- do 12 miesięcy	142 594	101 222	179 309	136 007
- powyżej 12 miesięcy	8 962	5 591	4 847	5 225
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	–	–	–	6 409
Pozostałe zobowiązania	31 984	13 413	10 493	13 383
Rozliczenia międzyokresowe bierne	14 084	24 072	13 392	13 234
Przychody przyszłych okresów	229 958	204 881	145 703	205 045
	427 582	349 179	353 744	379 303
Zobowiązania razem	449 285	373 975	385 195	415 042
SUMA PASYWÓW	779 951	702 271	700 817	727 043
Wartość księgowa	330 666	328 296	315 622	312 001
Średnia ważona liczba akcji	69 600 000	69 600 000	47 850 000	40 600 000
Wartość księgowa na jedną akcję w złotych	4,75	4,72	6,60	7,68

Aktywa i zobowiązania warunkowe jednostki dominującej

	31 grudnia 2008	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Należności z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	159 996	137 025	470 530	472 894
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie	35 271	48 330	46 988	36 906
Akredytywy	121 381	117 095	–	–
Razem aktywa warunkowe	316 648	302 450	517 518	509 800
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	579 241	585 268	577 702	563 063
Weksle wydane pod zabezpieczenie	266	72 266	72 266	72 220
Akredytywy	11 265	12 091	10 944	19 917
Razem zobowiązania warunkowe	590 772	669 625	660 912	655 200

Rachunek przepływów pieniężnych jednostki dominującej

	IV kwartał 2008 okres od 01.10.2008 do 31.12.2008	IV kwartały 2008 narastająco okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	IV kwartał 2007 okres od 01.10.2007 do 31.12.2007	IV kwartały 2007 narastająco okres od 01.01.2007 do 31.12.2007
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk/(strata) brutto	9 426	25 489	2 697	18 232
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja	2 992	10 957	7 558	10 069
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	(2 753)	1 475	3 115	3 375
Odsetki i dywidendy, netto	1 205	2 651	(2 419)	(3 551)
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	36 979	37 761	(8 071)	(7 870)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	(62 867)	(10 559)	5 971	(4 503)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów	(14 124)	(25 349)	(6 997)	(8 985)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	47 465	(27 834)	53 371	36 324
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	30 711	102 947	(34 374)	(68 930)
Zmiana stanu rezerw	(3 092)	(9 747)	7 627	14 016
Podatek dochodowy zapłacony	(8 841)	(21 004)	(23 216)	(25 022)
Pozostałe	-	-	(13)	145
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	37 101	86 787	5 249	(36 700)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	5	16	4	48
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(12 884)	(34 510)	(22 452)	(27 715)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-
Sprzedaż aktywów finansowych	(117 674)	80 225	66 726	191 449
Nabycie aktywów finansowych	(3)	(68 956)	(183 592)	(244 765)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	-	-	-	-
Dywidendy i odsetki otrzymane	(2 515)	-	2 617	4 789
Splata udzielonych pożyczek	2 692	2 692	-	-
Udzielenie pożyczek	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(130 379)	(20 533)	(136 697)	(76 194)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Wpływy z tytułu emisji akcji	-	-	104 400	104 400
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(136)	(229)	(116)	(116)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	-	14	3 595	7 063
Splata pożyczek/kredytów	-	(14)	(3 592)	(7 060)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	-	-	-	-
Odsetki zapłacone	4	(117)	(60)	(81)
Prowizje bankowe	(1 387)	(5 226)	(3 788)	(4 808)
Pozostałe	-	-	-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(1 519)	(5 572)	100 439	99 398
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(94 797)	60 682	(31 009)	(13 496)
Różnice kursowe netto	921	921	-	-
Środki pieniężne na początek okresu	165 128	9 649	24 614	23 145
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	71 252	71 252	29 289	29 289
o ograniczonej możliwości dysponowania	96	96	415	415

Sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych jednostki dominującej

	<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Nadwyżka ze sprzedaży akcji poniżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej</i>	<i>Zyski zatrzymane/ (straty) niepokryte</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na 1 stycznia 2007 roku	34 800	36 778	115 568	–	10 646	197 792
Emisja akcji serii I	104 400	–	–	–	–	–
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	10 646	–	–	(10 646)
Zysk za okres	–	–	–	–	–	13 430
Na 31 grudnia 2007 roku	139 200	36 778	126 214	–	13 430	315 622
Na 1 stycznia 2008 roku	139 200	36 778	126 214	–	13 430	315 622
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	13 430	–	(13 430)	–
Korekta wyniku lat ubiegłych	–	–	–	–	(866)	(866)
Zysk za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	14 989	14 989
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	921	–	–
Na 31 grudnia 2008 roku	139 200	36 778	139 644	921	14 123	330 666

KOMENTARZ DO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO RAPORTU KWARTALNEGO ZA IV KWARTAŁ 2008 ROKU

Istotne zasady rachunkowości

Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, za wyjątkiem spółki zależnej ELWO S.A., działającej w segmencie urządzeń odpowiadających (elektrofiltrów), która w dniu 30 grudnia 2008 roku złożyła do sądu wniosek o ogłoszenie upadłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia innych okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Oświadczenie o zgodności

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o rachunkowości, która weszła w życie 1 stycznia 2005 roku Grupa sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej („zgodnie z MSSF, które zostały zatwierdzone przez UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF oraz standardami MSSF, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF, które zostały zatwierdzone przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”). Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Szacunki

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych informacjach i objaśnieniach. Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządów jednostek wchodzących w skład Grupy na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru Grupy i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

W okresach objętym niniejszym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonała zmian stosowanych zasad rachunkowości.

Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej wydała następujące standardy, zmiany oraz interpretacje, które na dzień 31 grudnia 2008 roku nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 8 „Segmenty działalności”

Standard MSSF 8 został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 30 listopada 2006 i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 roku. MSSF 8 zastępuje Międzynarodowy Standard Rachunkowości Finansowej 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności”. Standard ten określa wymogi dotyczące ujawniania informacji o segmentach działalności jednostki gospodarczej, a także informacji dotyczących produktów i usług, obszarów geograficznych, w których prowadzona jest działalność oraz głównych klientów. Grupa zastosuje MSSF 8 od 1 stycznia 2009 roku.

- Zaktualizowany MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”

Zaktualizowany MSR 23 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 marca 2007 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Zaktualizowany MSR 23 znosi dotychczas dopuszczaną możliwość bezpośredniego ujęcia w kosztach kosztów finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów. Wszystkie tego rodzaju koszty finansowania zewnętrznego muszą być aktywowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt. Grupa zastosuje się do powyżej opisanej zmiany do standardu od 1 stycznia 2009 roku.

- Zaktualizowany MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Zaktualizowany MSR 1 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 września 2007 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Wprowadzone zmiany dotyczą przede wszystkim prezentacji sprawozdań finansowych oraz wprowadzono wymóg ujawniania dodatkowych informacji w określonych okolicznościach. Zaktualizowany MSR 1 wprowadza także zmiany w kilku innych standardach rachunkowości. Grupa zastosuje się do powyżej opisanej zmiany do standardu od 1 stycznia 2009 roku.

- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji

Zmiany w MSR 39 i MSSF 7 zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 16 października 2008 roku i weszły one w życie następnego dnia po ich opublikowaniu. Zmiany dokonane w MSR 39 i MSSF 7 umożliwiają w wyjątkowych sytuacjach przekwalifikowanie określonych instrumentów finansowych z kategorii „przeznaczone do obrotu”. Obecny kryzys finansowy jest uważany za tego rodzaju sytuację wyjątkową, która uzasadniałaby skorzystanie przez przedsiębiorstwa z tej możliwości. Grupa stosuje powyżej opisane zmiany do standardów od momentu wejścia ich w życie.

- Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”

Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 17 stycznia 2008 roku i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSSF 2 precyzują, czym są warunki nabycia uprawnień, w jaki sposób uwzględniać warunki inne niż warunki nabycia uprawnień oraz w jaki sposób uwzględniać anulowanie umów dotyczących płatności w formie akcji przez jednostkę lub kontrahenta. Grupa zastosuje się do powyżej opisanej zmiany do standardu od 1 stycznia 2009 roku.

- KIMSF 13 „Programy lojalnościowe dla klientów”

Interpretacja KIMSF 13 została opublikowana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 5 lipca 2007 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. KIMSF 13 eliminuje występujące obecnie w praktyce niespójności w sposobie ujmowania w księgach dóbr lub usług przekazywanych nieodpłatnie lub sprzedawanych po obniżonej cenie w ramach programów lojalnościowych dla klientów, które przedsiębiorstwa prowadzą w celu nagradzania swoich klientów poprzez punkty, mile lotnicze lub inne formy dodatkowych uprawnień przy sprzedaży dóbr lub usług. Grupa zastosuje KIMSR 13 od 1 stycznia 2009 roku.

- KIMSF 14 „Pułap dla aktywów z tytułu programu określonych świadczeń, minimalne wymogi w zakresie finansowania i ich wzajemne oddziaływanie”

Interpretacja KIMSF 14 została opublikowana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 5 lipca 2007 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. KIMSF 14 wyjaśnia przepisy Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 19 dotyczące wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia w sytuacji, gdy istnieją minimalne wymogi finansowania. Aktywa z tytułu określonych świadczeń to nadwyżka wartości godziwej aktywów programu ponad bieżącą wartość zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. MSR 19 ogranicza wycena aktywów z tytułu określonych świadczeń do wartości bieżącej korzyści ekonomicznych dostępnych w formie zwrotu z programu lub obniżki przyszłych składek na rzecz programu, na które z kolei mogą mieć wpływ minimalne wymogi finansowania. Grupa zastosuje KIMSR 14 od 1 stycznia 2009 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania wejście w życie powyższych standardów, zmian oraz interpretacji nie powoduje zmian w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym będących skutkiem zastosowania powyższych standardów, zmian bądź interpretacji po raz pierwszy.

Korekta błędu

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2008 roku dokonano korekty błędu. W skonsolidowanych porównywalnych danych finansowych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2007 roku nie dokonywano korekty błędu.

Zasady konsolidacji

Fabryka Kotłów RAFAKO S.A. jest jednostką dominującą Grupy RAFAKO i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Fabryki Kotłów RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba, że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy jednostka dominująca ma możliwość kontrolowania polityki finansowej i operacyjnej danej jednostki.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych to inwestycje w jednostkach, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość bilansową inwestycji w dniu, w którym Grupa przestaje wywierać znaczący wpływ na jednostkę i przestaje ona być jednostką stowarzyszoną, traktuje się jako cenę jej nabycia w momencie jej początkowej wyceny jako składnika aktywów.

Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy skonsolidowane aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości skonsolidowanych aktywów. Skonsolidowane aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Skonsolidowane aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2008	30 września 2008	31 grudnia 2007	28 września 2007
USD	2,9618	2,3708	2,4350	2,6647
EUR	4,1724	3,4083	3,5820	3,7775
GBP	4,2913	4,2885	4,8688	5,4049
CHF	2,8014	2,1587	2,1614	2,2762
SEK	0,3821	0,3484	0,3805	0,4102

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i rzystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Grupa dokonała wyceny części środków trwałych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt na dzień 1 stycznia 2004 roku, który jest dniem przejścia na stosowanie MSSF.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty (prawa wieczystego użytkowania)	-	-
Budynki i budowle	od 1,58 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 6,67 % do 50,00%	od 2 do 15 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 66,67%	od 1 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 10,00 % do 50,00 %	od 2 do 5 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Grupa zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak, jak w przypadku gruntów.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji koszt własny sprzedaży.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwale w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Na koniec każdego roku obrotowego Grupa przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosowych korekt księgowych, mającymi wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Grupa dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia według wzorcowego podejścia przedstawionego w MSR 23.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości. Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, zawarcie umowy leasingu operacyjnego lub zakończenie budowy bądź wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Na dzień 1 stycznia 2004 roku Grupa dokonała wyceny części wartości niematerialnych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt dla potrzeb MSSF 1.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji. Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	od 2 do 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (od 5 do 10 lat) – metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W sytuacji, kiedy składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywa i jego sprzedaż, zgodnie z posiadanymi planami sprzedaży, jest wysoce prawdopodobna w okresie jednego roku, wówczas Grupa klasyfikuje dany składnik aktywów jako przeznaczony do sprzedaży. Wartość takiego składnika aktywów prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy stanowi niższą z dwóch wartości: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonuje się formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrumenty finansowe nabyte w celu generowania zysku dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny są klasyfikowane jako instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany wartości godziwej tych instrumentów finansowych uwzględniane są w przychodach lub kosztach finansowych.

Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, nie potrącając kosztów transakcji, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnosi się na kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są do aktywów obrotowych, jeżeli Zarząd ma zamiar zrealizować je w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane po cenie nabycia, czyli w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrument finansowy zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do rachunku zysków i strat.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu, zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku, są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą „średniej ważonej”;
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.

Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Cena sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 90 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na nieściągalne należności. Termin zapadalności należności wynikających z zatrzymanych rat gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. Odpis aktualizujący na należności wątpliwe oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Należności nieściągalne są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania Grupa zalicza środki zgromadzone na rachunku ZFŚS oraz środki na lokatach pieniężnych oddane jako zabezpieczenie gwarancji dobrego wykonania kontraktów jednostek wchodzących w skład Grupy.

Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Zyski i straty są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania odpisu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy jednostek wchodzących w skład Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami jednostki dokonują również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów. Grupa uznaje koszty z tych tytułów na bazie memorialowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Wycena aktuarialna świadczeń długo- i krótkoterminowych dokonywana jest na koniec każdego roku obrotowego.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 90 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych. Termin zapadalności zobowiązań wynikających z zatrzymanych rat gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na jednostki wchodzące w skład Grupy zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że spółki wchodzące w skład Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż produktów i usług

Przychody ze sprzedaży produktów i usług, obejmują otrzymane lub należne wpływy korzyści ekonomicznych, pomniejszone o kwoty potrącone w imieniu osób trzecich.

Przychody ze sprzedaży produktów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Umowy o usługę budowlaną

Umowy o usługę budowlaną to kontrakty handlowe związane z podstawową działalnością operacyjną jednostek wchodzących w skład Grupy, których przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym, technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania. Większość umów zawieranych jest w cenach stałych i jest rozliczanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania kontraktu.

Przychody całkowite z kontraktów zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie, oraz zmiany w trakcie wykonywania umowy z tytułu indeksacji cen, roszczeń, premii.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że odbiorca zaakceptuje zmiany i kwoty przychodów wynikające z tych zmian, oraz wartość tych przychodów może być wiarygodnie wyceniona.

Na całkowity koszt kontraktu składają się koszty bezpośrednie, uzasadnione koszty pośrednie oraz wszystkie pozostałe koszty, którymi zgodnie z warunkami umowy, można obciążyć zleceniodawcę.

Aktualizacji całkowitych kosztów i przychodów na kontrakcie dokonuje się zawsze w przypadku istotnych zmian w warunkach finansowych realizacji kontraktu, ale nie rzadziej niż raz na pół roku.

Korekty powstałe na skutek aktualizacji szacunków całkowitych kosztów i przychodów kontraktu wpływają na wynik finansowy Grupy tego okresu sprawozdawczego, w którym przeprowadzona została weryfikacja.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Zaliczki (przedpłaty) uzyskane na poczet umowy i zafakturowane w myśl przepisów o VAT są wykazywane jako międzyokresowe rozliczenia przychodów.

Do wyliczenia stopnia zaawansowania realizacji kontraktu przyjmuje się koszty faktycznie poniesione, udokumentowane właściwymi dokumentami księgowymi oraz koszty faktycznie poniesione do końca okresu sprawozdawczego i dotąd nie zafakturowane, o ile można je w sposób wiarygodny wycenić.

Różnicę między kosztami zarachowanymi na wynik finansowy, współmiernymi do przychodów, a kosztami rzeczywiście poniesionymi wykazuje się jako korektę zapasów (z analityką na odpowiednie pozycje zapasów) i (lub) „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe” (dla kosztów niefakturowanych).

Koszty umowy dotyczące przyszłej działalności związanej z umową, np. koszty materiałów dostarczonych na miejsce budowy lub przygotowanych do wykorzystania, które nie zostały jeszcze zainstalowane, zużyte lub zastosowane podczas robót związanych z umową – za wyjątkiem materiałów wytworzonych specjalnie dla celów umowy, nie bierze się pod uwagę przy określaniu stanu zaawansowania usługi. W kosztach poniesionych nie uwzględnia się również zaliczek dla podwykonawców z tytułu prac świadczonych w ramach umowy.

Jeśli na podstawie analizy wynika, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie obrotowym. Rezerwy na szacowane straty wykazuje się jako „Pozostałe rezerwy” długo- lub krótkoterminowe.

Jeżeli nie można w wiarygodny sposób oszacować wyniku umowy to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania oraz koszty umowy ujmuje się jako koszty tego okresu, w którym zostały poniesione.

Rozliczanie kontraktów denominowanych w walucie innej niż złoty polski

Przychody zrealizowane i poniesione koszty w walutach obcych ewidencjonowane są w polskich złotych przeliczonych w oparciu o średni kurs NBP z dnia wystawienia faktury lub inny przewidziany w umowie.

Na każdy dzień bilansowy spółki z Grupy przeprowadzają analizę, dotyczącą struktury walutowej zawartych kontraktów w celu określenia, który kurs walutowy (kurs „forward” czy średni kurs NBP obowiązujący dla danej waluty na dzień bilansowy) w bardziej wiarygodny sposób przybliży całkowity wynik finansowy na kontraktach.

Jeśli nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wyniku kontraktu rozpoznaje się koszty poniesione w pełnej wysokości a przychody w wysokości nie przekraczającej wartości rozpoznanych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez właściwe organy jednostek wchodzących w skład Grupy uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Podatek dochodowy

Bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych są naliczane zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie w wartościach skompensowanych, jeżeli istnieje tytuł uprawniający do takiej kompensaty.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczonego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Zysk netto na akcje

Zysk netto na akcje dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji jednostki dominującej w danym okresie sprawozdawczym. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcje, ponieważ nie występują rozważające potencjalne akcje zwykłe.

Informacje dotyczące segmentów działalności

Podstawowy wzór podziału sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Grupa wyodrębnia trzy segmenty działalności:

- segment obiektów energetycznych,
- segment urządzeń odpopielających (elektrofiltrów),
- segment zarządzania nieruchomościami.

Segment obiektów energetycznych oferuje dostawę i montaż urządzeń i obiektów energetycznych. Jest dostawcą parowych i wodnych kotłów energetycznych wraz z ich elementami, jak również urządzeń kotłowych zarówno dla energetyki zawodowej, jak i przemysłowej oraz instalacji umożliwiających ograniczenie emisji dwutlenku siarki do atmosfery. Grupa oferuje odsiarczanie spalin kilkoma metodami, są to: metoda mokra wapienna, metoda pól sucha i metoda sucha. Odbiorcami segmentu są głównie elektrownie i elektrociepłownie.

Segment urządzeń odpopielających jest dostawcą głównie elektrofiltrów, w tym elektrofiltrów suchych poziomych oraz filtrów workowych typu Pulse-jet. Wśród zrealizowanych projektów dominują głównie dostawy elektrofiltrów dla branży energetycznej. Na skutek utraty przez Zarząd jednostki dominującej kontroli operacyjnej nad tym segmentem, został on zaprezentowany jako działalność zaniechana.

Segment zarządzania nieruchomościami oferuje usługi zarządzania na rachunek własny, jak i na zlecenie nieruchomości mieszkalnymi i niemieszkalnymi. Wynajem nieruchomości, kupno, zagospodarowanie i ich sprzedaż. Wykonywanie drobnych robót budowlanych w zakresie zarządzanych nieruchomości.

Okres zakończony 31 grudnia 2008 roku lub na dzień 31 grudnia 2008 roku	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Obiekty energetyczne	Nierucho- mości	Razem	Elektrofiltry	
Przychody					
Przychody segmentu ogółem	1 121 978	3 577	1 125 555	79 807	1 205 362
Koszt wytworzenia	(1 001 629)	(3 554)	(1 005 183)	(68 085)	(1 073 268)
Wynik					
Zysk (strata) segmentu	120 349	23	120 372	11 722	132 094
Pozostałe przychody (koszty) segmentu	(59 635)	31	(59 604)	(89 473)	(149 077)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	60 714	54	60 768	(77 751)	(16 983)
Koszty finansowe netto	(12 234)	322	(11 912)	(20 239)	(32 151)
Przychód z tytułu utraty kontroli nad jednostką zależną	–	–	–	46 591	46 591
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami mniejszości	48 480	376	48 856	(51 399)	(2 543)
Podatek dochodowy	(11 406)	(64)	(11 470)	1 055	(10 415)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy, w tym:	37 074	312	37 386	(50 344)	(12 958)
Zysk/(strata) netto akcjonariuszy jednostki dominującej	36 043	312	36 355	(47 960)	(11 605)
Zysk/(strata) udziałowców mniejszościowych	1 031	–	1 031	(2 384)	(1 353)
Aktywa i zobowiązania					
Aktywa segmentu	804 282	15 369	819 651	–	819 651
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	–
Aktywa ogółem	804 282	15 369	819 651	–	819 651
Zobowiązania segmentu	470 782	699	471 481	–	471 481
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	–
Kapitały własne	333 500	14 670	348 170	–	348 170
Zobowiązania i kapitały ogółem	804 282	15 369	819 651	–	819 651
Pozostałe informacje dotyczące segmentu					
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(11 334)	(387)	(11 721)	(2 059)	(13 780)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(1 013)	(4)	(1 017)	(558)	(1 575)
Koszty poniesione w celu nabycia aktywów segmentu					
Nakłady inwestycyjne, w tym:					
Rzeczowe aktywa trwałe	(34 994)	(243)	(35 237)	(1 944)	(37 181)
Wartości niematerialne	(30 240)	(231)	(30 471)	(1 721)	(32 192)
	(4 754)	(12)	(4 766)	(223)	(4 989)
Nakłady niepieniężne:					
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	(5 686)	–	(5 686)	–	(5 686)
Rezerwa na straty na kontraktach	(2 522)	–	(2 522)	–	(2 522)
Rezerwa na przyszłe koszty	(1 262)	–	(1 262)	–	(1 262)

Okres zakończony 31 grudnia 2007 roku lub na dzień 31 grudnia 2007 roku	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Obiekty energetyczne	Nierucho- mości	Razem	Elektrofiltry	
Przychody					
Przychody segmentu ogółem	967 366	3 589	970 955	166 573	1 137 528
Koszt wytworzenia	(907 922)	(3 576)	(911 498)	(153 841)	(1 065 339)
Wynik					
Zysk (strata) segmentu	59 444	13	59 457	12 732	72 189
Pozostałe przychody (koszty) segmentu	(40 800)	(215)	(41 015)	(9 124)	(50 139)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	18 644	(202)	18 442	3 608	22 050
Koszty finansowe netto	(3 877)	241	(3 636)	(31)	(3 667)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami mniejszości	14 767	39	14 806	3 577	18 383
Podatek dochodowy	(4 764)	(29)	(4 793)	(1 038)	(5 831)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy, w tym:	10 003	10	10 013	2 539	12 552
Zysk/(strata) netto akcjonariuszy jednostki dominującej	9 999	10	10 009	2 182	12 191
Zysk/(strata) udziałowców mniejszościowych	4	-	4	357	361
Aktywa i zobowiązania					
Aktywa segmentu	668 619	15 057	683 676	103 581	787 257
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-
Aktywa ogółem	668 619	15 057	683 676	103 581	787 257
Zobowiązania segmentu	383 778	699	384 477	53 237	437 714
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-
Kapitały własne	284 841	14 358	299 199	50 344	349 543
Zobowiązania i kapitały ogółem	668 619	15 057	683 676	103 581	787 257
Pozostałe informacje dotyczące segmentu					
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(9 154)	(454)	(9 608)	(1 930)	(11 538)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(917)	(14)	(931)	(592)	(1 523)
Koszty poniesione w celu nabycia aktywów segmentu					
Nakłady inwestycyjne, w tym:					
Rzeczowe aktywa trwale	(26 919)	(152)	(27 071)	(3 299)	(30 370)
Wartości niematerialne	(25 043)	(146)	(25 189)	(2 776)	(27 965)
	(1 876)	(6)	(1 882)	(523)	(2 405)
Nakłady niepieniężne:					
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	(1 555)	-	(1 555)	(337)	(1 892)
Rezerwa na straty na kontraktach	(13 598)	-	(13 598)	(333)	(13 931)
Rezerwa na przyszłe koszty	(1 358)	-	(1 358)	-	(1 358)

Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie Fabryki Kotłów RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych, za wyjątkiem jednostek nie prowadzących działalności, tj. RAFAKO-HANDELS AG oraz ELWO S.A., które wyłączono z konsolidacji na skutek utraty kontroli nad działalnością operacyjną tej spółki.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z MSR 27.

W dniu 31 grudnia 2008 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i pięciu jednostek zależnych działających w branży energetycznej i handlowej.

W pierwszym kwartale 2008 roku w skład Grupy Kapitałowej weszła firma FPM S.A. z Mikołowa zajmująca się produkcją m.in. młynów do przemiału węgla kamiennego i brunatnego, rusztów mechanicznych i odzuzłaczy stosowanych w maszynach i urządzeniach energetycznych. Jednostka dominująca nabyła 692 236 akcji FPM S.A. stanowiących 66,32% udziału w kapitale zakładowym i uprawniających do 692 236 głosów na Walnych Zgromadzeniach tej Spółki. Z uwagi na przedmiot działalności FPM S.A. została zaliczona do segmentu obiektów energetycznych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku, w następstwie odkupienia niewielkich pakietów akcji spółki od pozostałych akcjonariuszy, jednostka dominująca posiada 735 907 akcji spółki, stanowiących 70,50% kapitału i głosów na Walnym Zgromadzeniu.

W czwartym kwartale 2008 roku nastąpiły zmiany w składzie Grupy Kapitałowej. Spółka zależna ELWO S.A., złożyła w dniu 30 grudnia 2008 roku wniosek o upadłość, co w związku z nie kontynuowaniem działalności spowodowało utratę kontroli nad tą jednostką przez jednostkę dominującą.

W dniu 31 grudnia 2007 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i pięciu jednostek zależnych działających w branży energetycznej i handlowej.

W czwartym kwartale 2007 roku nie nastąpiły zmiany w składzie Grupy Kapitałowej.

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO objętych konsolidacją sprawozdań finansowych:

<i>Nazwa i siedziba jednostki</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)</i>	<i>Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS</i>	<i>Zastosowana metoda konsolidacji</i>
RAFAKO S.A. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą (28.30.A)	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 34143	pełna
FPM S.A. Mikołów	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych (29.21.Z)	Sąd Rejonowy w Katowicach KRS 15844	pełna
PALSERWIS Sp. z o.o.* Mikołów	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych (29.21.Z)	Sąd Rejonowy w Katowicach KRS 166867	pełna
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek (70.1)	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 58201	pełna
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego (74.20.A)	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 287033	pełna
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION Sp. z o.o. Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska (74203)	Agencja ds. Rejestrów Gospodarczych Republiki Serbii 20320524	pełna

*-jednostka zależna w 100% od FPM S.A., zależna pośrednio od Fabryki Kotłów RAFAKO S.A.

Wykaz jednostek zależnych, których sprawozdania finansowe nie zostały objęte konsolidacją ze względu na obecny status prawny tych jednostek ograniczający w sposób istotny sprawowanie nad nimi kontroli:

<i>Nazwa i siedziba Spółki</i>	<i>Przedmiot działalności podstawowej (według PKD)</i>	<i>Przyczyna odstąpienia od konsolidacji</i>	<i>Suma bilansowa na 31 grudnia 2008</i>	<i>Przychody netto ze sprzedaży za IV kwartały 2008</i>
ELWO S.A. Pszczyna	Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia gdzie indziej nie sklasyfikowana, z wyjątkiem działalności usługowej (29.24.A)	Utrata kontroli operacyjnej	82 517	92 919
RAFAKO-HANDELS AG Szwajcaria, Zurich*	Handel urządzeniami energetycznymi	Nieistotne dane finansowe	16	7

*- spółka nie prowadzi działalności, dane na dzień 31 grudnia 1996 roku

Udziały w jednostkach zależnych wyłączonych z konsolidacji zostały w całości objęte odpisem aktualizującym.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Na dzień 31 grudnia 2008 roku jako inwestycje w jednostkach stowarzyszonych Grupa prezentuje wartość udziałów w spółce SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, Chiny, w której jednostka dominująca posiada udział w wysokości 26,23%. Podstawowym przedmiotem działalności SANBEI-RAFAKO jest produkcja i sprzedaż kotłów dla średnich i małych elektrowni. Spółka SANBEI-RAFAKO sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z chińskimi standardami rachunkowości. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej, Grupa nie wywiera znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną ze względu na ograniczoną w znacznym stopniu możliwość uczestniczenia w podejmowaniu decyzji na temat polityki operacyjnej i finansowej jednostki, wobec czego Grupa wykazuje daną inwestycję w cenie nabycia. Udziały w spółce o wartości wg ceny nabycia 4 644 tysiące złotych są w całości objęte odpisem aktualizującym z tytułu trwałej utraty wartości.

Zmiany w strukturze jednostki dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją

W okresie sprawozdawczym nastąpiły znaczące zmiany w strukturze jednostki dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją oraz nie nastąpiły zmiany w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek Grupy Kapitałowej, inwestycji długoterminowych, podziału i restrukturyzacji. Jednostka zależna ELWO S.A. nie kontynuuje działalności operacyjnej. Część zakresu dotychczasowej działalności spółki ELWO S.A. prawdopodobnie będzie kontynuowana przez jednostkę dominującą, która w tym celu przeprowadzi w 2009 roku odpowiednie zmiany organizacyjne. Oprócz zmian organizacyjnych (utworzenie w strukturze organizacyjnej jednostki dominującej Zakładu Elektrofiltrów), spółka dominująca prowadzi również rozmowy z dotychczasowymi kontrahentami ELWO S.A., którzy w związku z upadłością tej Spółki, wyrazili zainteresowanie nawiązaniem współpracy z jednostką dominującą w zakresie produktów oferowanych dotychczas przez ELWO S.A. Przejawem tego zainteresowania jest m.in. podpisanie w dniu 13 lutego 2009 roku umowy jednostki dominującej z Elektrownią Belchatów S.A. na kwotę 37,2 milionów złotych, której przedmiotem jest modernizacja elektrofiltrów dla kotła BB-1150- Bloku nr 4 w tej Elektrowni oraz w dniu 25 lutego 2009 roku umowy jednostki dominującej z Hitachi Power Europe GmbH na kwotę około 60 milionów EUR, której przedmiotem jest dostawa, montaż i uruchomienie 2 elektrofiltrów dla elektrowni Westfalen w Niemczech oraz 2 elektrofiltrów dla elektrowni Eemshaven w Holandii.

Sezonowość lub cykliczność działalności Grupy

Działalność Grupy nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy Grupy.

Opis czynników i zdarzeń, w szczególności o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

W czwartym kwartale 2008 roku Grupa zanotowała skonsolidowaną stratę netto w wysokości 24 788 tysięcy złotych, w tym skonsolidowaną stratę netto przynależną akcjonariuszom jednostki dominującej w wysokości 22 576 tysięcy złotych.

Istotny wpływ na osiągnięty w czwartym kwartale skonsolidowany wynik netto miały:

- a) zysk na kontynuowanej działalności operacyjnej w wysokości 32 210 tysięcy złotych, w tym:
- zysk na sprzedaży (wraz ze zmianą stanu rezerw na kontrakty długoterminowe)	52 708 tys. zł
- zmiana stanu rezerwy na przyszłe koszty	8 044 tys. zł
- otrzymane dotacje	1 084 tys. zł
- zmiana stanu rezerwy na niewykorzystane urlopy	488 tys. zł
- strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	232 tys. zł
- wynik z aktualizacji należności	(15 492) tys. zł
- koszty kar umownych	(4 005) tys. zł
- zmiana stanu rezerw na gwarancje wraz z kosztami gwarancji	(3 963) tys. zł
- koszty postępu technicznego	(3 296) tys. zł
- zmiana stanu rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy	(1 361) tys. zł
- koszty sądowe	(1 062) tys. zł
- zmiana stanu rezerwy na zapasy	(435) tys. zł
- inne	(732) tys. zł
- b) strata na kontynuowanej działalności finansowej w wysokości 3 589 tysięcy złotych, w tym:
- saldo różnic kursowych	16 722 tys. zł
- zysk ze sprzedaży krótkoterminowych papierów wartościowych oraz odsetki z tytułu lokat i oprocentowania rachunków bankowych	1 961 tys. zł
- aktualizacja wartości inwestycji	973 tys. zł
- wycena rozrachunków długoterminowych	618 tys. zł
- wycena instrumentów finansowych	(18 034) tys. zł
- strata z rozliczenia opcji walutowych	(3 464) tys. zł
- odsetki od kredytów i pożyczek oraz prowizje bankowe i ubezpieczeniowe	(1 448) tys. zł
- odsetki od zobowiązań	(875) tys. zł
- inne	(42) tys. zł
- c) podatek dochodowy w wysokości 7 262 tysiące złotych,
d) strata na działalności zaniechanej w wysokości 46 147 tysięcy złotych.

Do wyceny planowanych wielkości walutowych na kontraktach długoterminowych (których wynik ma istotny wpływ na poziom wyniku na sprzedaży) przyjęto kursy: 4,1724 złotych za 1 EUR, 2,9618 złotych za 1 USD oraz 4,2913 złotych za 1 GBP.

Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Jednostki objęte konsolidacją w czwartym kwartale 2008 roku nie przeprowadzały emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa Kapitałowa posiada nierozliczone transakcje walutowe typu forward. Są to transakcje sprzedaży EUR w kwocie 38 126 758 EUR.

Lp.	data zawarcia	data rozliczenia	waluta	kurs rozliczenia	nominał transakcji (EUR)	wycena transakcji na 31.12.2008 (PLN)	bank
1.	2008-10-24	2010-03-22	EUR/PLN	3,9780	7 041 783	(1 939 815,18)	BGŻ S.A.
2.	2008-10-24	2010-08-20	EUR/PLN	3,9930	2 872 522	(791 818,01)	BGŻ S.A.
3.	2008-10-24	2010-10-20	EUR/PLN	3,9980	1 436 809	(397 574,61)	BGŻ S.A.
4.	2008-10-29	2010-06-21	EUR/PLN	3,5955	6 000 000	(3 859 024,42)	BGŻ S.A.
5.	2008-10-29	2010-12-20	EUR/PLN	3,6045	4 000 000	(2 576 485,79)	BGŻ S.A.
6.	2008-10-30	2010-01-20	EUR/PLN	3,6560	1 436 261	(755 729,23)	BRE Bank S.A.
7.	2008-10-30	2010-01-20	EUR/PLN	3,6560	2 880 000	(1 515 393,23)	BRE Bank S.A.
8.	2008-10-30	2010-03-22	EUR/PLN	3,6660	861 756	(445 092,35)	BRE Bank S.A.
9.	2008-11-04	2009-09-21	EUR/PLN	3,5440	1 838 627	(1 164 697,90)	BRE Bank S.A.
10.	2008-11-04	2009-10-20	EUR/PLN	3,5445	2 020 000	(1 281 494,47)	BRE Bank S.A.
11.	2008-11-04	2009-11-20	EUR/PLN	3,5450	1 839 000	(1 167 713,17)	BRE Bank S.A.
12.	2008-11-12	2009-07-20	EUR/PLN	3,7820	1 600 000	(716 959,42)	Kredyt Bank S.A.
13.	2008-11-12	2009-07-20	EUR/PLN	3,7790	3 400 000	(1 371 837,75)	BRE Bank S.A.
14.	2008-12-23	2009-01-15	EUR/PLN	4,1035	200 000	(9 285,45)	BRE Bank S.A.
15.	2008-12-23	2009-01-30	EUR/PLN	4,1065	200 000	(9 652,00)	BRE Bank S.A.
16.	2008-12-23	2009-04-30	EUR/PLN	4,1200	200 000	(11 157,67)	BRE Bank S.A.
17.	2008-12-23	2009-09-21	EUR/PLN	4,1260	300 000	(18 598,07)	BRE Bank S.A.
					38 126 758	(18 032 328,72)	

Powyższe transakcje walutowe zostały zawarte w związku z realizowanymi kontraktami handlowymi denominowanymi w EUR, w oparciu o warunki rynkowe nie odbiegające od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu transakcji finansowych.

Wzrost kursu EUR powyżej kursu spot, będącego istotnym składnikiem formuły wyceny przedmiotowych transakcji na koniec grudnia 2008 roku (tj. powyżej kursu 4,1724 PLN/EUR), będzie skutkował zwiększeniem ujemnej wyceny wykazanych transakcji. „Ujemny” wpływ ewentualnego wzrostu kursu EUR powyżej poziomu 4,1724 PLN/EUR na wycenę i wynik finansowy jednostki dominującej i Grupy Kapitałowej w części będzie rekompensowany wzrostem wartości kontraktów handlowych (a tym samym rentowności tych kontraktów) denominowanych w EUR i powiązanych z zawartymi transakcjami walutowymi.

Ponadto Grupa posiada nierozliczone opcje walutowe typu put, dające jednostce zależnej prawo do sprzedania waluty EUR:

Lp.	data zawarcia	data rozliczenia	waluta	kurs rozliczenia	nominał transakcji (EUR)	wycena transakcji na 31.12.2008 (PLN)	bank
1.	2008-08-12	2010-04-29	EUR	3,3650	100 000	278,88	BRE Bank S.A.
2.	2008-08-12	2009-01-29	EUR	3,3650	100 000	24,10	BRE Bank S.A.
3.	2008-08-12	2009-03-03	EUR	3,3650	100 000	134,64	BRE Bank S.A.
4.	2008-08-12	2009-03-31	EUR	3,3650	100 000	171,04	BRE Bank S.A.
5.	2008-08-12	2009-05-29	EUR	3,3650	100 000	249,08	BRE Bank S.A.
6.	2008-08-12	2009-04-29	EUR	3,3650	100 000	211,97	BRE Bank S.A.
7.	2008-05-12	2009-06-30	EUR	3,3650	100 000	274,34	BRE Bank S.A.
8.	2008-08-12	2009-07-29	EUR	3,3650	100 000	286,21	BRE Bank S.A.
9.	2008-08-12	2009-08-31	EUR	3,3650	100 000	294,85	BRE Bank S.A.
10.	2008-08-12	2009-09-29	EUR	3,3650	100 000	300,88	BRE Bank S.A.
11.	2008-08-12	2009-10-29	EUR	3,3650	100 000	304,12	BRE Bank S.A.
12.	2008-08-12	2009-12-01	EUR	3,3650	100 000	305,41	BRE Bank S.A.
13.	2008-08-12	2009-12-29	EUR	3,3650	100 000	304,55	BRE Bank S.A.
14.	2008-08-12	2010-01-29	EUR	3,3650	100 000	299,67	BRE Bank S.A.
15.	2008-08-12	2010-03-02	EUR	3,3650	100 000	293,62	BRE Bank S.A.
16.	2008-08-12	2010-03-30	EUR	3,3650	100 000	287,04	BRE Bank S.A.
17.	2008-08-12	2010-06-01	EUR	3,3650	100 000	270,06	BRE Bank S.A.
18.	2008-08-12	2010-06-29	EUR	3,3650	100 000	260,94	BRE Bank S.A.
19.	2008-08-12	2010-07-29	EUR	3,3650	100 000	250,40	BRE Bank S.A.
20.	2008-08-12	2010-08-31	EUR	3,3650	100 000	247,40	BRE Bank S.A.
					2 000 000	5 049,20	

Zarząd jednostki zależnej nie jest zobowiązany do realizacji opcji, w związku z czym opcje te nie generują ryzyka finansowego oraz nie wpływają negatywnie na wyniki finansowe Grupy.

Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy

Jednostka dominująca i jednostki zależne nie wypłacały dywidendy, a ich Zarządy nie zadeklarowały jej wypłaty. Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dywidenda może być wypłacona jedynie z zysku pojedynczych jednostek wchodzących w skład Grupy, a nie w oparciu o skonsolidowany wynik Grupy Kapitałowej.

Zobowiązania warunkowe. Poręczenia i gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa nie udzieliła poręczeń i gwarancji podmiotom powiązanim, nie miało również miejsca udzielenie gwarancji i poręczeń wewnątrz Grupy. Podmioty wchodzące w skład Grupy w czwartym kwartale 2008 roku nie udzielały poręczeń we własnym imieniu podmiotom niepowiązanym. Ponadto w związku ze spłatą przez dłużnika kredytu odnawialnego udzielonego na rzecz TOMPOL S.A., Invest Bank S.A. zwolnił zabezpieczenie w postaci weksla poręczonego przez RAFAKO S.A. w kwocie 30 milionów złotych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość gwarancji i poręczeń udzielonych kontrahentom Grupy przez banki, głównie z tytułu gwarancji „dobrego wykonania kontraktu” wyniosła 585 013 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość wystawionych przez Grupę weksli stanowiących zabezpieczenie wyniosła 10 929 tysięcy złotych, w tym dla jednostek powiązanych 220 tysięcy złotych. Wartość weksli wystawionych na dzień 31 grudnia 2008 roku wewnątrz Grupy wynosi 468 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość akredytyw bankowych otwartych na zlecenie Grupy wyniosła 11 265 tysięcy złotych.

W czwartym kwartale Grupa odnotowała istotny spadek poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 192 miliony złotych. Główną przyczyną zmniejszenia się tej pozycji pasywów warunkowych Grupy było wyłączenie z konsolidacji sprawozdań finansowych zobowiązań warunkowych jednostki zależnej (na dzień 30 września 2008 roku wynosiły one 139 milionów złotych). Ponadto, w czwartym kwartale 2008 roku wygasły dwa weksle o znaczącej wartości: weksel wystawiony na rzecz Banku Millennium S.A. tytułem zabezpieczenia kredytu stand-by w kwocie 60 milionów złotych oraz weksel wystawiony na rzecz firmy Gerling S.A. tytułem zabezpieczenia linii gwarancyjnej w kwocie 7 milionów złotych.

Odpisy aktualizujące wartość skonsolidowanych aktywów

	<i>Długoterminowe aktywa finansowe</i>	<i>Zapasy</i>	<i>Należności</i>	<i>Aktywo z tytułu podatku dochodowego</i>	<i>Naliczone przychody ze sprzedaży związane z nyceną kontraktów długoterminowych</i>
1 stycznia 2007	(12 226)	(5 119)	(18 290)	33 791	61 214
Zwiększenia	–	(365)	(10 125)	–	31 376
Zmniejszenia	1	837	15 422	(665)	–
31 grudnia 2007	(12 225)	(4 647)	(12 993)	33 126	92 590
1 stycznia 2008	(12 225)	(4 647)	(12 993)	33 126	92 590
Zwiększenia	(19 375)	(593)	(21 702)	7 597	20 655
Zmniejszenia	6	445	5 613	–	(52 276)
31 grudnia 2008	(31 594)	(4 795)	(29 082)	40 723	60 969

Odpisy aktualizujące wartość aktywów jednostki dominującej

	<i>Długoterminowe aktywa finansowe</i>	<i>Zapasy</i>	<i>Należności</i>	<i>Aktywo z tytułu podatku dochodowego</i>	<i>Naliczone przychody ze sprzedaży związane z nyceną kontraktów długoterminowych</i>
1 stycznia 2007	(12 219)	(4 035)	(17 165)	33 791	53 899
Zwiększenia	–	(365)	(9 778)	(703)	12 477
Zmniejszenia	–	400	15 055	–	–
31 grudnia 2007	(12 219)	(4 000)	(11 888)	33 088	66 376
1 stycznia 2008	(12 219)	(4 000)	(11 888)	33 088	66 376
Zwiększenia	(19 375)	(435)	(20 703)	7 394	–
Zmniejszenia	–	–	4 502	–	(19 326)
31 grudnia 2008	(31 594)	(4 435)	(28 089)	40 482	47 050

Zmiana stanu rezerw wykazanych w skonsolidowanym bilansie

	<i>rezerwa na przewidywane straty na kontraktach</i>	<i>rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>rezerwa na urlopy</i>	<i>rezerwa na naprawy gwarancyjne</i>	<i>rezerwa na pozostałe koszty</i>	<i>rezerwa na podatek odroczoney</i>	<i>rezerwa na premie</i>	<i>ycena kontraktów długoterminowych</i>	<i>pozostałe rezerwy</i>
1 stycznia 2007	2 589	17 848	927	6 506	12 790	216	10 169	141 214	345
Zwiększenia	18 539	1 269	1 453	1 739	5 042	1 008	11 366	7 407	9 596
Zmniejszenia	(7 197)	(162)	(1 504)	(6 353)	(9 993)	–	(11 223)	(4 202)	(9 600)
31 grudnia 2007	13 931	18 955	876	1 892	7 839	1 224	10 312	144 419	341
1 stycznia 2008	13 931	18 955	876	1 892	7 839	1 224	10 312	144 419	341
Zwiększenia	6 673	1 976	2 403	6 281	9 777	3 532	19 338	–	157
Zmniejszenia	(18 082)	(1 112)	(2 301)	(2 487)	(16 354)	(1 355)	(22 945)	(19 017)	(240)
31 grudnia 2008	2 522	19 819	978	5 686	1 262	3 401	6 705	125 402	258

Zmiana stanu rezerw wykazanych w bilansie jednostki dominującej

	<i>rezerwa na przewidywane straty na kontraktach</i>	<i>rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>rezerwa na urlopy</i>	<i>rezerwa na naprawy gwarancyjne</i>	<i>rezerwa na pozostałe koszty</i>	<i>rezerwa na podatek odroczoney</i>	<i>rezerwa na premie</i>	<i>ycena kontraktów długoterminowych</i>	<i>pozostałe rezerwy</i>
1 stycznia 2007	490	16 945	742	4 601	9 707	–	9 665	132 599	122
Zwiększenia	18 539	1 070	1 376	1 739	1 644	–	11 239	7 407	9 596
Zmniejszenia	(5 431)	(162)	(1 492)	(4 785)	(9 993)	–	(11 223)	–	(9 546)
31 grudnia 2007	13 598	17 853	626	1 555	1 358	–	9 681	140 006	172
1 stycznia 2008	13 598	17 853	626	1 555	1 358	–	9 681	140 006	172
Zwiększenia	6 582	1 361	2 142	6 281	7 974	–	18 353	–	155
Zmniejszenia	(17 691)	–	(1 879)	(2 150)	(8 161)	–	(21 810)	(14 604)	(213)
31 grudnia 2008	2 489	19 214	889	5 686	1 171	–	6 224	125 402	114

Nabycie i zbycie składników środków trwałych w Grupie

	<i>IV kwartał 2008 okres od 01.10.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartały 2008 narastająco okres od 01.01.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartał 2007 okres od 01.10.2007 do 31.12.2007</i>	<i>IV kwartały 2007 narastająco okres od 01.01.2007 do 31.12.2007</i>
Zbycie środków trwałych	407	881	12	545
Nabycie środków trwałych	8 017	32 192	7 380	27 965

Nabycie i zbycie składników środków trwałych w jednostce dominującej

	<i>IV kwartał 2008 okres od 01.10.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartały 2008 narastająco okres od 01.01.2008 do 31.12.2008</i>	<i>IV kwartał 2007 okres od 01.10.2007 do 31.12.2007</i>	<i>IV kwartały 2007 narastająco okres od 01.01.2007 do 31.12.2007</i>
Zbycie środków trwałych	17	151	2	48
Nabycie środków trwałych	7 088	28 718	5 841	24 807

Informacje o postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wierzytelności jednostki dominującej wynosiły łącznie 67,5 miliona złotych. Wierzytelność o największej wartości, tj. 11,5 miliona USD (ok. 34,1 miliona złotych) dotyczy roszczenia o zapłatę odszkodowania przez Spółkę Akcyjną Donieckoblenergo z siedzibą na Ukrainie, z powodu ostatecznego zaniechania realizacji budowy kotła przez klienta.

W dniu 3 grudnia 2008 jednostka dominująca otrzymała orzeczenie Sądu Gospodarczego Obwodu Donieckiego z dnia 24 listopada 2008 zasądzające na rzecz RAFAKO S.A. tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwotę 56,74 mln hrywien, co w przeliczeniu stanowi kwotę około 11,5 mln USD. Powyższe orzeczenie sądowe zostało podtrzymane przez Doniecki Apelacyjny Sąd Gospodarczy w dniu 23 grudnia 2008 roku.

W dniu 04 lutego 2009 roku doręczono RAFAKO S.A. pismo Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 stycznia 2009 roku informujące o skierowaniu skargi kasacyjnej do Wyższego Sądu Gospodarczego Ukrainy, złożonej przez Spółkę Akcyjną Donieckoblenergo.

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skarga kasacyjna nie została rozstrzygnięta przez sąd.

Korekty błędów podstawowych z lat ubiegłych

W skonsolidowanych sprawozdaniach za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2008 roku dokonano korekty błędu polegającej na:

- uwzględnieniu decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego w kwocie wyższej od zadeklarowanej przez jednostkę o kwotę 1 136 tysięcy złotych, będącej wynikiem kontroli podatkowej przeprowadzonej w 2008 roku przez Drugi Śląski Urząd Skarbowy w Bielsku-Białej, której przedmiotem była kontrola w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za 2002 rok,
- dokonaniu korekty deklaracji podatkowej podatku dochodowego od osób prawnych polegającej na pomniejszeniu wykazanych kosztów uzyskania przychodu o błędnie naliczoną amortyzację środka trwałego w kwocie 270 tysięcy złotych.

W skonsolidowanych porównywalnych danych finansowych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2007 roku Grupa nie dokonała korekty błędów podstawowych.

Zerwanie lub niedotrzymanie warunków umowy

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia sporządzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiło zerwanie lub niedotrzymanie warunków umowy, które nie zostało zabezpieczone.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W czwartym kwartale 2008 roku i 2007 roku nie miały miejsca transakcje z podmiotami powiązаныmi, których wartość przekroczyła wyrażoną w złotych równowartość kwoty 500 000 EUR i które nie były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawieranyymi na warunkach rynkowych pomiędzy jednostkami powiązаныmi. Charakter i warunki zawieranych transakcji wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Grupę Kapitałową.

Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń Grupy w czwartym kwartale 2008 roku

W dniu 28 października 2008 roku jednostka dominująca otrzymała potwierdzenie zawarcia z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe typu forward, w związku z realizowanymi kontraktami handlowymi, na łączną kwotę około 11,35 milionów EUR.

Daty realizacji poszczególnych transakcji przypadają na okres od marca do października 2010 roku.

W dniu 30 października 2008 roku jednostka dominująca otrzymała potwierdzenia zawarcia z:

- Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe typu forward, na łączną kwotę 10 milionów EUR (daty realizacji poszczególnych transakcji przypadają na okres od czerwca do grudnia 2010 roku),
- BRE Bankiem S.A. transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe typu forward, na kwotę około 5,1 miliona EUR (daty realizacji poszczególnych transakcji przypadają na okres od stycznia do marca 2010 roku).

Powyższe transakcje zostały zawarte w związku z realizowanymi kontraktami handlowymi.

Jednostka dominująca otrzymała potwierdzenia zawarcia z BRE Bankiem S.A. kilku transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe typu forward, w związku z realizowanymi kontraktami handlowymi, na łączną kwotę około 9,1 miliona EUR. Transakcje zostały zawarte w dniach od 4 do 12 listopada 2008 roku.

Daty realizacji poszczególnych transakcji przypadają na okres od lipca do listopada 2009 roku.

Łączna wartość wszystkich zawartych transakcji typu forward z BRE Bankiem S.A. wynosi około 14,2 miliona EUR.

W dniu 3 grudnia 2008 roku jednostka dominująca otrzymała orzeczenie Sądu Gospodarczego Obwodu Donieckiego z dnia 24 listopada 2008, w związku ze złożonym w dniu 3 października 2008 powództwem o odszkodowanie wobec Spółki Akcyjnej Donieckoblenergo (Ukraina) z powodu ostatecznego zaniechania przez klienta realizacji budowy kotła.

Orzeczeniem tym zasądzono na rzecz jednostki dominującej tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwotę 56,74 milionów hrywien, co w przeliczeniu stanowi kwotę około 11,5 miliona USD. Orzeczenie jest nieprawomocne.

W dniu 17 grudnia 2008 roku jednostka dominująca otrzymała od spółki zależnej ELWO S.A. pismo, w którym spółka poinformowała, iż w dniu 16 grudnia 2008 ING Bank Śląski S.A. dostarczył do siedziby ELWO S.A. oświadczenie o Wcześniejszym Rozwiązaniu Umowy Ramowej, na podstawie której dokonywane były walutowe transakcje terminowe, pomimo ustaleń poczynionych na spotkaniu w siedzibie RAFAKO S.A. w dniu 16 grudnia br., dotyczących złożenia oferty ugody pomiędzy ELWO S.A., a Bankami: ING Bank Śląski S.A., Millennium S.A., Fortis Bank Polska S.A. i Bank PEKAO S.A. Bank w żaden sposób nie odniósł się do ustaleń poczynionych w trakcie spotkania, o którym mowa wyżej oraz do oferty złożonej przez ELWO S.A.

Bank, w ocenie Zarządu ELWO S.A., bez podstawy prawnej dokonał na rachunku bieżącym operacji dotyczących uruchomienia kaucji zabezpieczającej, korekty kaucji zabezpieczającej i ponownego uruchomienia kaucji. Bank nie był i nie jest upoważniony do pobierania w drodze jednostronnych decyzji jakichkolwiek kwot z tego rachunku.

Ponadto Spółka poinformowała, że w dniu 17 grudnia 2008 roku ELWO S.A. odrzuciła oświadczenie Banku o wcześniejszym rozwiązaniu Umowy oraz zgłosiła Bankowi przypadek naruszenia przez niego Umowy Ramowej i jednocześnie na tej podstawie złożyła oświadczenie o rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym Umowy Ramowej z dnia 25 stycznia 2007 roku, Umowy Zabezpieczającej z dnia 24 czerwca 2008 oraz wszystkich zawartych na ich podstawie transakcji.

W dniu 19 grudnia 2008 roku jednostka dominująca otrzymała od spółki zależnej ELWO S.A. pismo, w którym Spółka poinformowała, iż w dniu 18 grudnia 2008 wpłynęło do niej „Oświadczenie o Rozwiązaniu Transakcji zawartych w oparciu o Umowę Ramową i Umowę Zabezpieczającą” z Banku Millennium S.A. Oświadczenie dotyczy wcześniejszego rozwiązania walutowych transakcji terminowych zawartych z Bankiem.

Bank nie poinformował o wysokości kwoty do zapłaty z tytułu zobowiązań wynikających z transakcji o których mowa wyżej.

Jednocześnie Spółka ELWO S.A., mając na uwadze fakt, że zarówno w procesie oferowania opcji jak i w okresie późniejszej współpracy z Bankiem, doszło po stronie Banku do istotnych uchybień o charakterze formalno-prawnym jak i uchybień faktycznych, w dniu 18 grudnia 2008 Spółka zgłosiła Bankowi Przypadek Naruszenia przez Niego Umowy Ramowej z dnia 6 maja 2005 i na tej podstawie złożyła oświadczenie o powstrzymaniu się od spełnienia na rzecz Banku, jako strony naruszającej Umowę, wszelkich świadczeń pieniężnych, o ile w ogóle byłyby Bankowi należne oraz o rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym wszystkich zawartych transakcji.

W dniu 22 grudnia 2008 roku jednostka dominująca otrzymała od spółki zależnej ELWO S.A. pismo, w którym Spółka poinformowała, iż w dniu 19 grudnia 2008 roku wpłynęło do niej oświadczenie Fortis Bank Polska S.A. o rozwiązaniu Umowy Ramowej wraz z jednoczesnym rozwiązaniem Transakcji, w związku z zaistnieniem Przypadków Naruszenia Umowy Ramowej Dotyczącej Transakcji Walutowych, Terminowych i Pochodnych z dnia 13 marca 2008 roku.

Bank nie poinformował o wysokości kwoty do zapłaty z tytułu zobowiązań wynikających z transakcji o których mowa wyżej.

Spółka ELWO S.A., mając na uwadze brak reakcji Banku na propozycję Spółki oraz okoliczność, iż wykonanie powyższej Umowy Ramowej i zawartych na jej podstawie transakcji staje się niemożliwe dla Spółki z powodu wystąpienia nadzwyczajnego zewnętrznego zdarzenia, pozostającego poza kontrolą Spółki i któremu nie mogła zapobiec i za które nie ponosi odpowiedzialności, w dniu 19 grudnia zgłosiła Bankowi Przypadek Naruszenia przez Bank Umowy Ramowej z dnia 13 marca 2008 roku oraz wystąpienie Przypadku Rozwiązania i na tej podstawie złożyła oświadczenie o powstrzymaniu się od spełnienia na rzecz Banku, jako Strony Naruszającej, wszelkich świadczeń pieniężnych o ile w ogóle byłyby one Bankowi należne oraz o rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym wszystkich zawartych transakcji.

Jednocześnie Spółka ELWO S.A. poinformowała o możliwości skorzystania z prawa do żądania od Banku odszkodowania na zasadach określonych w przepisach kodeksu cywilnego.

W dniu 30 grudnia 2008 roku jednostka dominująca otrzymała od spółki zależnej ELWO S.A. pismo, w którym Zarząd Spółki poinformował, że w dniu 30 grudnia 2008 roku złożył w Sądzie Rejonowym w Katowicach wniosek o ogłoszenie upadłości ELWO S.A. Jednocześnie Zarząd jednostki dominującej poinformował, iż intencją jednostki dominującej jest zapewnienie kontynuacji działalności operacyjnej prowadzonej przez ELWO S.A., przy uwzględnieniu pełnego wsparcia pracownikom oraz wyjściu naprzeciw interesom kontrahentów Spółki.

W związku ze złożonym wnioskiem o ogłoszenie upadłości ELWO S.A. jednostka dominująca dokonała odpisu aktualizującego wartość bilansową akcji tej Spółki w wysokości 19 375 272,84 złotych.

Realizowalność należności od firmy ELEKTRIM-MEGADEX S.A. (jednostka zależna od spółki ELEKTRIM S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego raportu Zarząd RAFAKO S.A., po dokonaniu oceny realizowalności aktywów jednostki dominującej, uwzględniając czynnik czasu oraz jego wpływ na wartość tych aktywów, podjął decyzję o objęciu odpisem aktualizującym wartości należności od ELEKTRIM-MEGADEX S.A., jednostki zależnej od spółki ELEKTRIM S.A. w pełnej wysokości, tj. w kwocie 14,1 miliona złotych. Jednocześnie Zarząd jednostki dominującej deklaruje kontynuowanie działań zmierzających do odzyskania powyższych należności.

Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa nie publikowała prognoz na 2008 rok.

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej:

ELEKTRIM S.A. *

	<i>Stan na 13.11.2008</i>	<i>Zwiększenia stanu posiadania</i>	<i>Zmniejszenia stanu posiadania</i>	<i>Stan na 26.02.2009</i>
liczba akcji i głosów na ZWZ	8 682 189	–	–	8 682 189
udział w kapitale zakładowym i na ZWZ	12,47%	–	–	12,47%

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 27 kwietnia 2007 roku

Laris Investment Sp. z o.o.*

	<i>Stan na 13.11.2008</i>	<i>Zwiększenia stanu posiadania</i>	<i>Zmniejszenia stanu posiadania</i>	<i>Stan na 26.02.2009</i>
liczba akcji i głosów na WZ	26 064 251	–	–	26 064 251
udział w kapitale zakładowym i na ZWZ	37,45%	–	–	37,45%

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 27 kwietnia 2007 roku

BZ WBK AIB Asset Management S.A. (klienci)*

	<i>Stan na 13.11.2008</i>	<i>Zwiększenia stanu posiadania</i>	<i>Zmniejszenia stanu posiadania</i>	<i>Stan na 26.02.2009</i>
liczba akcji i głosów na WZ	16 793 613	865 670	–	17 659 283
udział w kapitale zakładowym i na WZ	24,13%	1,24%	–	25,37%
w tym:				

Fundusze Inwestycyjne, których organem jest BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., zarządzane przez BZ WBK AIB Asset Management S.A. (Arka BZ WBK Akcji FIO, Arka BZ WBK Rozwoju Nowej Europy FIO, Arka BZ WBK Energii FIO, Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIO, Arka BZ WBK Stabilnego Wzrostu FIO, Arka BZ WBK Zrównoważony FIO, Arka BZ WBK Lukas FIO)**

liczba akcji i głosów na WZ	8 413 216	1 443 398	–	9 856 614
udział w kapitale zakładowym i na WZ	12,09%	2,07%	–	14,16%
w tym:				

Arka BZ WBK Akcji FIO***

liczba akcji i głosów na WZ	3 495 732	–	–	3 495 732
udział w kapitale zakładowym i na WZ	5,02%	–	–	5,02%

Arka BZ WBK Zrównoważony FIO****

liczba akcji i głosów na WZ	–	3 492 997	–	3 492 997
udział w kapitale zakładowym i na WZ	–	5,02%	–	5,02%

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 8 grudnia 2008 roku

**) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 8 stycznia 2009 roku

***) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 24 sierpnia 2007 roku

****) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 2 stycznia 2009 roku

Pioneer Pekao Investment Management S.A. (klienci)*

	<i>Stan na 13.11.2008</i>	<i>Zwiększenia stanu posiadania</i>	<i>Zmniejszenia stanu posiadania</i>	<i>Stan na 26.02.2009</i>
liczba akcji i głosów na WZ	6 879 050	–	3 408 604	3 470 446
udział w kapitale zakładowym i na WZ	9,88%	–	4,89%	4,99%
w tym:				

Fundusze Inwestycyjne, których organem jest Pioneer Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., zarządzane przez Pioneer Pekao Investment Management S.A. (Pionier Akcji Polskich FIO, Pionier Małych i Średnich Spółek Rynku Polskiego FIO, Pionier Średnich Spółek Rynku Polskiego FIO, Pionier Stabilnego Wzrostu)*

liczba akcji i głosów na WZ	6 879 050	–	3 408 604	3 470 446
udział w kapitale zakładowym i na WZ	9,88%	–	4,89%	4,99%

*) stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 19 grudnia 2008 roku

Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące jednostek należących do Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją, zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od przekazania poprzedniego raportu kwartalnego

Zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, wg stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu, stan akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu członków władz Spółek wchodzących w skład Grupy objętych konsolidacją uległ zmianie w stosunku do stanu na dzień przekazania poprzedniego skonsolidowanego raportu kwartalnego i przedstawia się następująco:

	Stan na 13.11.2008	Zwiększenia stanu posiadania	Zmniejszenia stanu posiadania	Stan na 26.02.2009
Osoby nadzorujące RAFAKO S.A.	–	–	–	–
Osoby zarządzające RAFAKO S.A.:	22 883	–	–	14 450
- Wiesław Różacki – Prezes Zarządu	10 000	–	–	10 000
- Jerzy Thamm* – Wiceprezes Zarządu	8 433	–	–	–
- Eugeniusz Myszka – Wiceprezes Zarządu	4 450	–	–	4 450
Osoby nadzorujące ELWO S.A.:	8 433	–	–	8 433
- Jerzy Thamm – Przewodniczący Rady Nadzorczej	8 433	–	–	8 433
Osoby zarządzające ELWO S.A.	–	–	–	–
Osoby nadzorujące RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o.	–	–	–	–
Osoby zarządzające RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o.:	4 450	–	–	4 450
- Eugeniusz Myszka – Prezes Spółki	4 450	–	–	4 450
Osoby nadzorujące PGL-DOM Sp. z o.o.:	4 450	–	–	4 450
- Eugeniusz Myszka – Przewodniczący Rady Nadzorczej	4 450	–	–	4 450
Osoby zarządzające PGL-DOM Sp. z o.o.	–	–	–	–
Osoby nadzorujące FPM S.A.:	12 883	–	–	12 883
- Eugeniusz Myszka – Przewodniczący Rady Nadzorczej	4 450	–	–	4 450
- Jerzy Thamm – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	8 433	–	–	8 433
Osoby zarządzające FPM S.A.	–	–	–	–
Osoby zarządzające RAFAKO ENGINEERING SOLUTION Sp. z o.o.	–	–	–	–

*- Jerzy Thamm - Wiceprezes Zarządu z dniem 1 stycznia 2009 roku złożył rezygnację z pełnionej funkcji

Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej jednostki dominującej

Skład Zarządu jednostki dominującej w czwartym kwartale 2008 roku nie uległ zmianie i na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego raportu kwartalnego przedstawia się następująco:

Wiesław Różacki	- Prezes Zarządu
Roman Jaroński	- Wiceprezes Zarządu
Eugeniusz Myszka	- Wiceprezes Zarządu
Jerzy Thamm	- Wiceprezes Zarządu

W związku z wygaśnięciem z dniem 31 grudnia 2008 roku Umowy o zarządzanie, Wiceprezes Zarządu Pan Jerzy Thamm złożył rezygnację z pełnionej funkcji z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej w czwartym kwartale 2008 roku nie uległ zmianie i na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego raportu kwartalnego przedstawia się następująco:

Krzysztof Pawelec	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leszek Wysłocki	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Grażyna Kuś	- Członek Rady Nadzorczej
Witold Okarma	- Członek Rady Nadzorczej
Sławomir Sykucki	- Członek Rady Nadzorczej
Marek Wiak	- Członek Rady Nadzorczej
Marian Woronin	- Członek Rady Nadzorczej

Informacje o udzieleniu przez jednostkę dominującą lub przez jednostkę od niej zależną poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

Jednostka dominująca i jednostki od niej zależne nie udzielały w czwartym kwartale 2008 roku poręczeń kredytu, pożyczki lub gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych jednostki dominującej.

Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w pierwszym kwartale 2009 roku

Do czynników mających istotny wpływ na wyniki Grupy do uzyskania w pierwszym kwartale 2009 roku należy zaliczyć przede wszystkim kształtowanie się kursu złotego do euro. Zanotowany na początku czwartego kwartału znaczący wzrost kursu euro korzystnie wpływa na sytuację finansową Grupy w obszarze działalności eksportowej oraz w zakresie sprzedaży krajowej denominowanej w walutach obcych, podnosząc poziom rentowności realizowanych kontraktów i podstawowej działalności operacyjnej. Ponadto, znaczące zmiany kursu euro mogą mieć istotny wpływ na zmianę wyceny transakcji nabycia przez jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO walutowych kontraktów terminowych, które zostały zakwalifikowane jako instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Istotne znaczenie będzie miała również sytuacja finansowa największych klientów Grupy. Rosnący poziom niepewności co do dalszego rozwoju sytuacji gospodarczej na świecie oraz malejący poziom zaufania na rynku międzybankowym może skutkować pojawieniem się kłopotów z terminowym regulowaniem należności handlowych Grupy oraz mniejszym popytem na produkty oferowane przez spółki Grupy.

Czynnikiem pozytywnie wpływającym na wyniki podmiotu dominującego i Grupy będzie miała skuteczną egzekucja orzeczenia dotyczącego zasądzonych odszkodowania od Spółki Akcyjnej Donieckoblenergo (Ukraina), z powodu ostatecznego zaniechania przez klienta realizacji budowy kotła, w wysokości 56,74 milionów hrywien, co w przeliczeniu stanowi kwotę około 11,5 miliona USD (konkretne daty wpływu zasądzonych kwot aktualnie nie są znane).

Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 5 stycznia 2009 roku doręczono jednostce dominującej Postanowienie Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 grudnia 2008 roku, utrzymujące w mocy Orzeczenie Sądu Gospodarczego Obwodu Donieckiego z dnia 24 listopada 2008 roku. W dniu 4 lutego 2009 roku doręczono jednostce dominującej pismo Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 stycznia 2009 roku informujące o skierowaniu skargi kasacyjnej do Wyższego Sądu Gospodarczego Ukrainy, złożonej przez Spółkę Akcyjną Donieckoblenergo. W ocenie Zarządu RAFAKO S.A., który wszczął procedurę egzekucji należności z tytułu zasądzonych wyroków, skuteczną egzekucją ww. orzeczenia sądu będzie stanowić źródło istotnych wpływów jednostki dominującej oraz pozytywnie wpłynie na jej wyniki finansowe.

W dniu 11 lutego 2009 roku jednostka dominująca podpisała umowę z PGE Elektrownia Belchatów S.A. o wartości 18,4 miliona złotych w zakresie modernizacji obrotowych podgrzewaczy powietrza bloku nr 5 w tej Elektrowni.

W dniu 13 lutego 2009 roku jednostka dominująca podpisała umowę z PGE Elektrownia Belchatów S.A. o wartości 37,2 miliona złotych w zakresie modernizacji elektrofiltrów dla kotła BB-1150 Bloku nr 4 w tej Elektrowni, a w dniu 25 lutego 2009 roku umowę z Hitachi Power Europe GmbH na kwotę około 60 milionów EUR, w zakresie dostawy, montażu i uruchomienia 2 elektrofiltrów dla elektrowni Westfalen w Niemczech oraz 2 elektrofiltrów dla elektrowni Eemshaven w Holandii.

W dniu 26 lutego 2009 roku jednostka dominująca otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach Wydział Gospodarczy o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku jednostki zależnej ELWO S.A. z siedzibą w Pszczynie. Postanowienie Sądu uprawomocni się w ciągu 7 dni od daty jego doręczenia. Sąd wyznaczył sędziego komisarza w osobie Gabrieli Galusek - sędziego Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach oraz syndyka masy upadłości w osobie Macieja Strosznajdera. Zarząd RAFAKO S.A. stoi na stanowisku, że upadłość jednostki zależnej w świetle następujących po sobie faktów, o których spółka informowała w okresie od 28 listopada 2008 roku w raportach bieżących nr: 38/2008, 39/2008, 42/2008, 45/2008, 46/2008 oraz 48/2008, jest rozwiązaniem, które w zaistniałej sytuacji w sposób optymalny chroni interesy akcjonariuszy RAFAKO S.A.

Podpisy:

2 marca 2009 roku   Wiesław Różacki   Prezes Zarządu   .....

2 marca 2009 roku   Wiesława Skrzynecka   Główny Księgowy   .....